

Kystvandrådets 5. møde - 10. september 2026

VIBORG
KOMMUNE

Pkt. 1.

**Velkomst v. Daniel Lindvig,
Afdelingsleder, Natur og
vand, Viborg Kommune**

Pkt. 2. Godkendelse af dagsorden v. sekretariatet

- 1. Velkomst v. Lars Mogensen, fmd. Klima-, Miljø- og Naturudvalget, Viborg Kommune (kl. 17:00)**
- 2. Godkendelse af dagsorden v. sekretariatet (kl. 17:10)**
- 3. Opfølgning på sidste møde v. sekretariatet (kl. 17:15) (orientering)**
 - Status for alternativt indsatsforslag
 - Status for anbefalinger og initiativer foreslået af det gamle kystvandråd
 - Status for større tværgående projekter (signatur- og helhedsprojekter)
 - Status for behandling af punkt om borgerinddragelse
 - Tilbage melding på accelerationsplan (præsenteret ved KVR-mødet den 12. marts 2026)
 - Seneste møde i den faglige baggrundsgruppe den 20. august 2026 (referat vedlagt som bilag 1)
- 4. Opfølgning på temadagen den 11. juni 2026 v. sekretariatet (kl. 17:35)**
 - Opsummering af temadagen v. sekretariatet
 - Drøftelse af forslag fra Claus Bo Andreassen, repr. for LAG Viborg Skive, om mere tydelig information om miljøtilstand og presfaktorer bag den manglende målopfyldelse (se bilag 2)
- 5. Status for arbejdet med omlægningsplaner mv. i Lokal Trepert Limfjorden v. sekretariatet (kl. 17:50) (orientering)**

AFTENSMAD (kl. 18:00 – 18:40). Kaffe og kage indtages under pkt. 7 – 10.

Pkt. 2. Godkendelse af dagsorden v. sekretariatet

6. Status for igangværende projekter v. sekretariatet (kl. 18:40) (orientering)

Sekretariatet giver en aktuel status for:

- a) Analyse vedr. reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
- b) Måling af vand- og næringsstoftransport og hot spot analyse i deloplande (forsøgsprojekt)
- c) Vurdering af kvælstofretention i Himmerland og Thy (forsøgsprojekt)

7. Mulige nye forsøgsprojekter v. sekretariatet (kl. 19:00) (drøftelse og beslutning af, hvad der arbejdes videre med)

- a) Orientering om forventet proces
- b) Forslag til nye projekter i samarbejde med Kystvandvandet for Thisted Bredning (se bilag 3)
- c) Evt. nye forslag fra medlemmer af kystvandrådet
- d) Genbehandling af ansøgte projekter som modtog afslag i sidste ansøgningsrunde (se bilag 4)
- e) Genbehandling af ikke-prioriterede projektforslag i sidste ansøgningsrunde (se bilag 5A, hvor ikke-prioriterede projektforslag har gul farve i skemaet og bilag 5B med relevante projektbeskrivelser)

8. Indledende drøftelse – behov for et kystvandråd for den centrale Limfjord efter 2027 v. sekretariatet (kl. 20:00)

9. Orientering om stenrevsprojekt i Lovns Bredning v. sekretariatet (kl. 20:10)

10. Eventuelt (kl. 20:20)

11. Tak for i aften (kl. 20:30)

Pkt. 3. Opfølgning på seneste kystvandrådsmøde

- ❖ Status for alternativt indsatsforslag
 - Godkendt og indsendt. SGAV har kvitteret for modtagelse. Forventer en tilbagemelding på det indsendte materiale
- ❖ Status for anbefalinger og initiativer foreslået af det gamle kystvandråd til staten og oplandskommuner
 - En række analyser og faglige udredninger indgår i vandplanarbejde mv.
 - Alternative indsatsforslag (2 forskellige scenarier)
 - Input til vandområdeplanlægning, nye virkemidler, Aftale om et Grønt Danmark og trepartsarbejdet.
 - Overordnede bemærkninger
 - Indsatser på dyrkningsfladen
 - Punktkilder og spildevand
 - Muslingeopdræt, potentialer og muligheder
 - Natur, biodiversitet og fiskebestande
 - Videreførelse af Kystvandrådets arbejde
- ❖ Status for større tværgående projekter (signatur- og helhedsprojekter)
 - vedr.

Pkt. 3. Opfølgning, seneste kystvandrådsmøde

- ❖ Status for behandling af punkt om borgerinddragelse
 - Senest talte vi om muligheden for et oplæg om borgerinddragelse i signaturprojektet. Sekretariatet har kontaktet TRANSFORM, som har opgaven. De melder tilbage, at der endnu ikke er lagt planer for borgerinddragelse i projektet, og oplægget udsættes derfor til senere.
- ❖ Tilbage melding på accelerationsplan (præsenteret ved KVR-mødet den 12. marts 2026)
 - Enig i det overordnede budskab om at kvælstofindsatsen skal accelereres i muligt omfang. Der er der allerede stort fokus på
 - Der foreslås forskellige supplerende (lokale og hurtige) handlemuligheder ift. igangværende arbejde med omlægningsplaner mv.
 - Nogle initiativer er allerede i gang:
 - (Helhedsprojekt Karup Å)
 - Fokus på N-bidrag fra umålte oplande (hot spot forsøgsprojekt)
 - Projekt ved Simsted Å-munding (indgår i KVR Hjarbæk fjord-projekt og i omlægningsprojekt i Viborg Kommune regi)
 - Andre initiativer er rettet mod forsyningsselskabernes ansvarsområde og mod kommunernes myndighedsopgaver (opfølgning på ulovligheder). Her er det svært at se hvad Kystvandrådet kan gøre.
 - Enig i at der kystnært skal være fokus i omlægningsprojekter på diger og strandenge
 - Konkrete projektforslag bør drøftes med de enkelte kommuner

Pkt. 3. Opfølgning, seneste kystvandrådsmøde - 2

- ❖ Seneste møde i faglig baggrundsgruppe (20. august 2026)
 - Opbakning til nye forsøgsprojekter (sammen med Thisted Bredning)
 - Samme holdning som sidst til tidligere projektideer

Pkt. 4. Opfølgning på temadagen den 11. juni 2026

- Opsummering af temadagen
- Drøftelse af forslag fra Claus Bo Andreasen, repr. for LAG Viborg Skive, om mere tydelig information om miljøtilstand og presfaktorer bag den manglende målopfyldelse
- Sekretariatet har fået en umiddelbar vurdering fra Viborg Kommunes kommunikationsafdeling af budskaber fra temadagen. De finder flere af pointerne fra temadagen relevante at formidle, således at den landsdækkende debat om emnerne fra temadagen får en lokal vinkel

5. Status på arbejdet med omlægningsplan i Lokal Trepert Limfjorden

- To møder i 2026:
 - [27. februar](#)
 - [24. april](#)
- Næste møde er fredag 18. september – dagsorden forventes offentliggjort en af de førstkommende dage
- Hovedopgaven er **fremdrift i lavbunds- og vådområdeprojekterne**

Data fra MARS – vandområderne 157+158

- Sekretariatet har lavet en kortlægning af fremdriften i to vandområder ud fra it-systemet MARS:
 - Der er i alt 334 mulige projekter udpeget i omlægningsplanen for Limfjorden, hvoraf 196 er lavbunds- og vådområdeprojekter
 - Lavbunds- og vådområdeprojekter udgør omkring 75% af den forventede effekt på kvælstof i de to vandområder
 - Der er anlagte/igangværende projekter for ca. 45% af den forventede effekt på lavbunds- og vådområdeprojekterne
 - Følg selv med fra dag til dag her (alene på niveau af hele treparten):
<https://mars.sgav.dk/status/lokaletreparter/e657bbe8-581e-4e5e-92bd-e39cc965c2f2>

Virkemidler lavbunds- og kvælstofvådområder				
Status	Kvælstofindsats (ha)	Kvælstofindsats (%)	Lavbundsindsats (ha)	Lavbundsindsats (%)
Anlagt	1,22	0,10	39,48	0,13
Etableringstilsagn	102,91	8,46	4971,39	16,54
Forundersøgelsestilsagn	432,64	35,56	8780,73	29,22
Skitse	679,73	55,88	16260,60	54,11
I alt	1216,50	100,00	30052,20	100,00

Aftensmad

Pkt. 6. Status for igangværende projekter

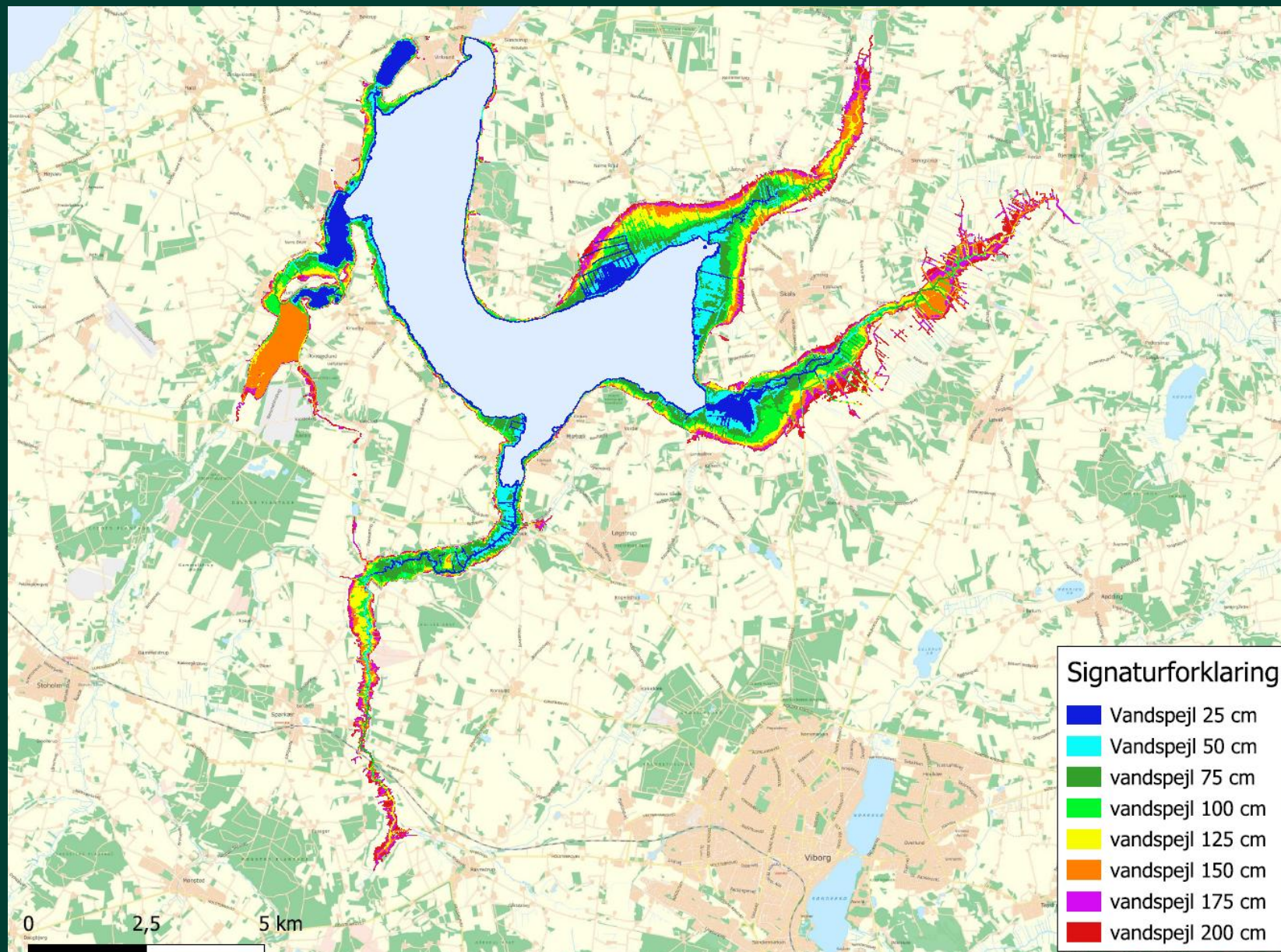
a) Analyse vedr. reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord

Der gennemføres en analyse af konsekvenserne ved at ændre det eksisterende regulativ for Virksund Slusen, så en situation med naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord kan tilnærmes. Analysen skal supplere de analyser af slusepraksis, der er gennemført i forbindelse med kystvandrådets arbejde i 2023. Analysen behandler:

1. Mulighederne for at øge tilbageholdelsen af klimagasser og kvælstof, på oversvømmede fjord- og vandløbsnære arealer, ved tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
 2. Areal- og infrastrukturæssige m.m. konsekvenser ved tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
 3. Effekterne på strandengenes naturværdier ved tilnærmet naturlige vandstandssvingninger i Hjarbæk Fjord
 4. Forslag til nye styringsparametre for en slusedrift, der dels skaber tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord, dels forebygger stormflodshændelser
- DHI udfører analysen f.s.v.a. pkt. 1, 2 og 4. Pkt. 3 vedr. strandengenes naturværdier er en selvstændig opgave, som afventer DHI's analyse.

Hjarbæk Fjord – kort over forskellige vandspejle (DVR)

MÅLESTATIONER OG MÅLINGER I PROJEKTET (ALLE DATA ER FORELØBIGE RESULTATER SOM IKKE ER FAGFÆLLE BEDØMT PÅ AU)

- Opsætning af 5 Q/H hydrometristationer med kontinuert måling af vandstand, samt månedlige målinger af vandføring og udtag af vandprøver til analyse af kvælstof og fosforfraktioner – december 2025 til januar 2027
- Opstart af 10 Q-Q stationer med månedlige målinger af vandføring og udtag af vandprøver til analyse af kvælstof- og fosforfraktioner – december 2025 til januar 2027
- Målinger hvert kvartal ved 44 synkronmålestationer - vandføring, total N og total P) – første runde i marts 2026, juni 2026, osv.

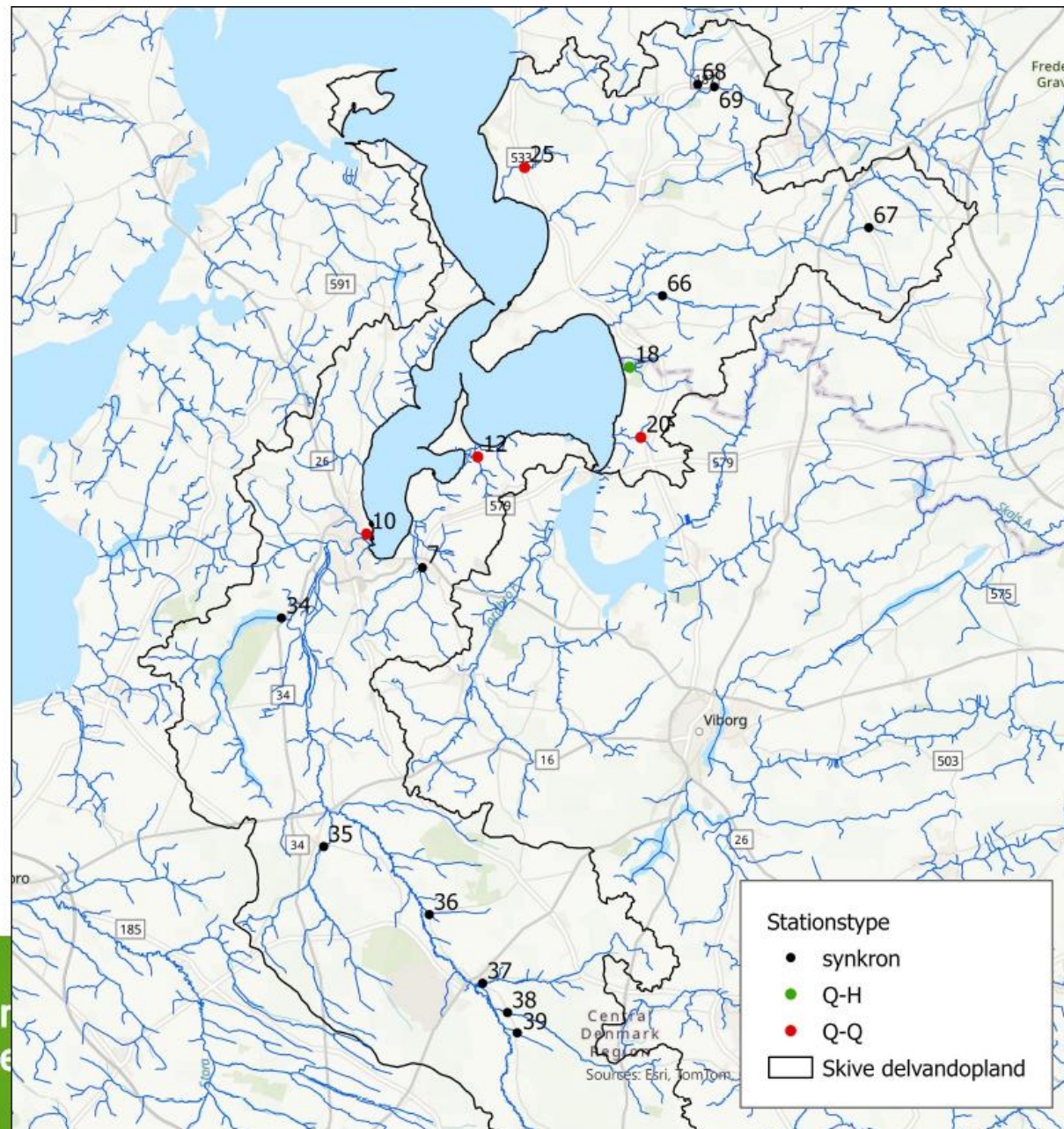
Målestationer

MÅLESTATIONER I OPLANDET TIL SKIVE FJORD, LOVNS BREDNING OG RISGÅRDBREDNING

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og r
er fagfælle be

VIBORG
KOMMUNE

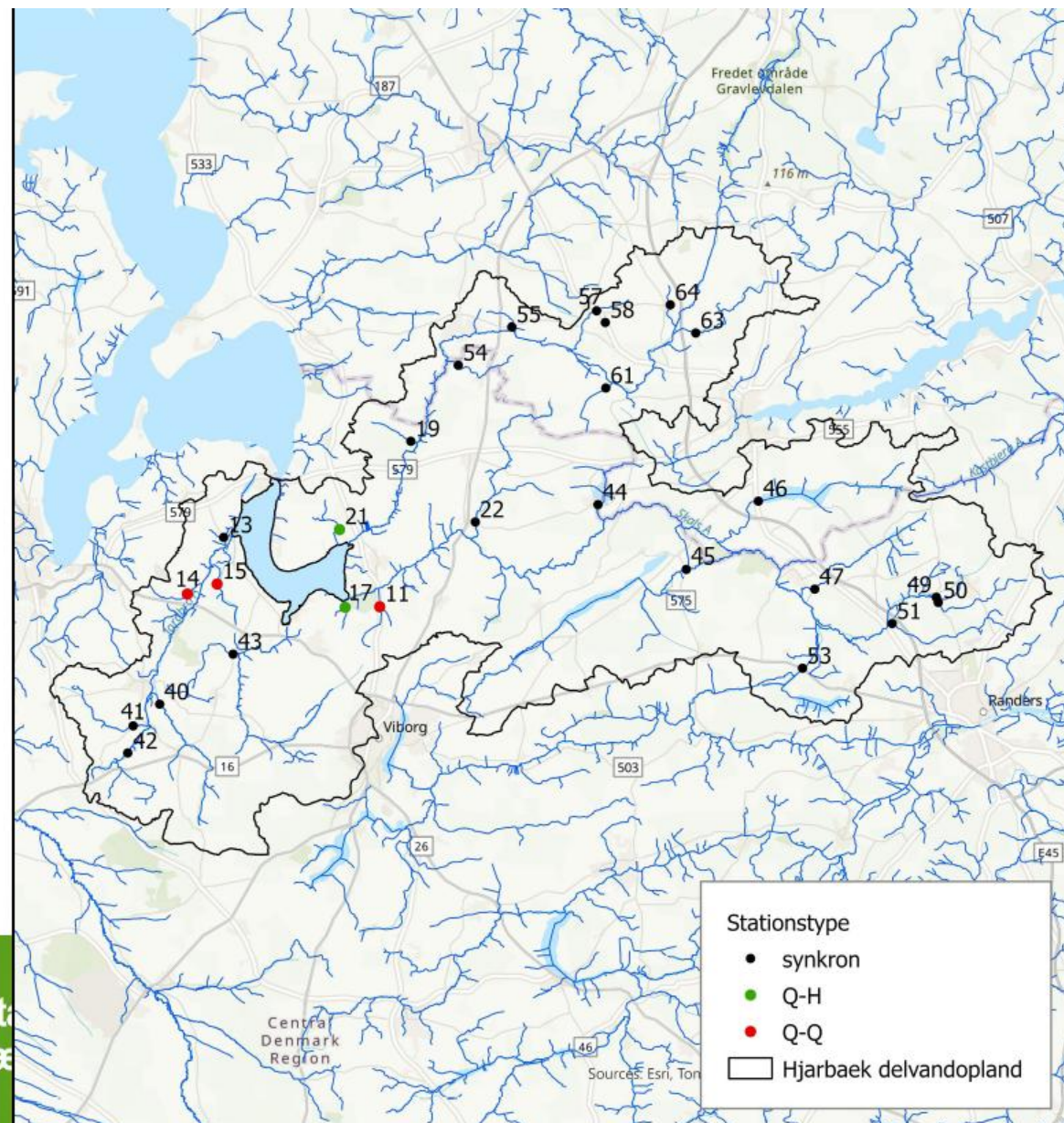
Målestationer -1

MÅLESTATIONER I OPLANDET TIL HJARBÆKFJORD

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data
er fagfæ

VIBORG
KOMMUNE

Første målerunde

FØRSTE SYNKRON MÅLERUNDE I LIMFJORDENØPLANDE

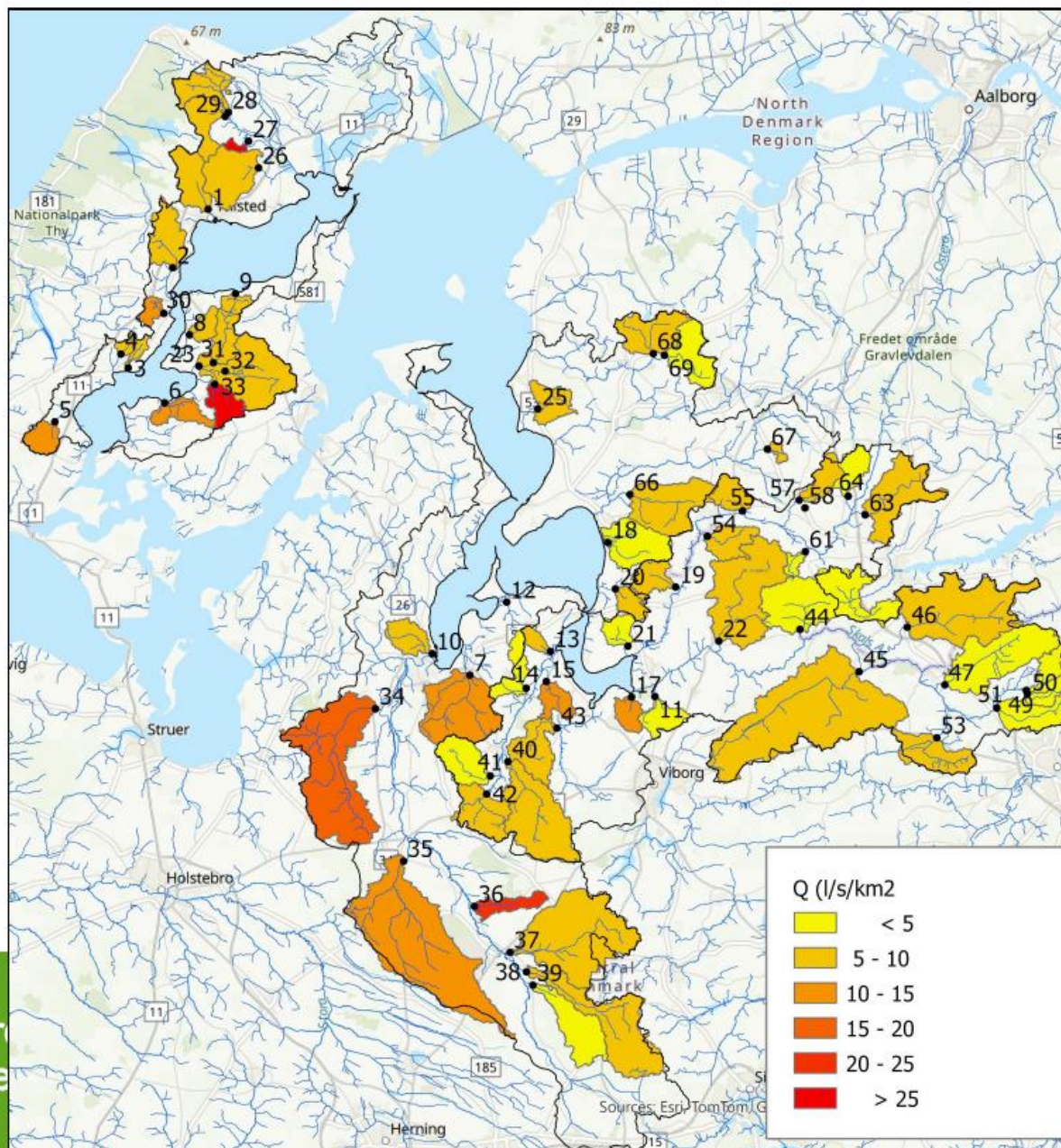
MARTS 2026

(‘HOT SPOT’)-
AFSTRØMNING
(L/S/KM²)

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og n
er fagfælle be

VIBORG
KOMMUNE

Første målerunde -1

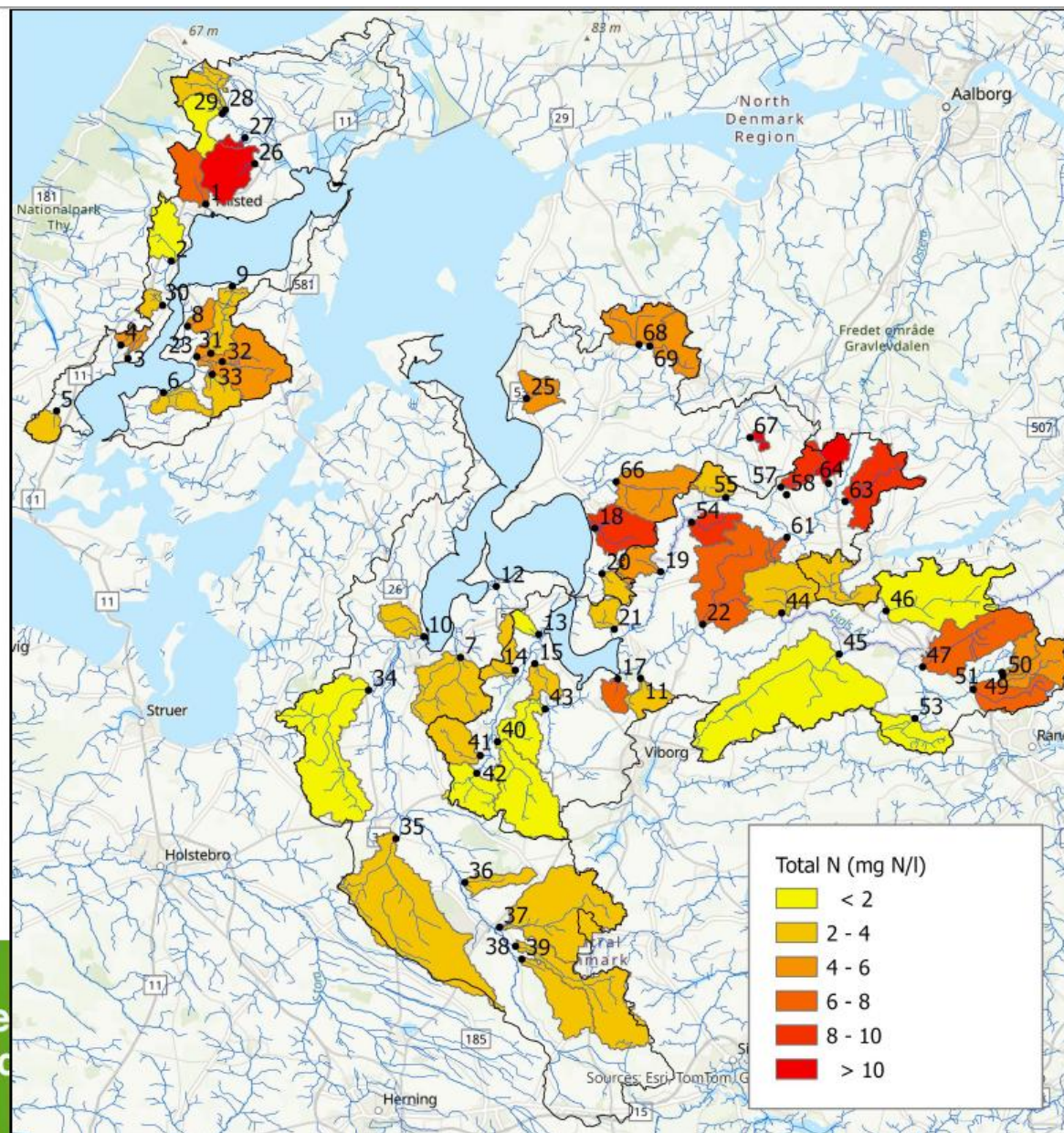
FØRSTE SYNKRON MÅLERUNDE I LIMFJORDSOPLANDE MARTS 2026

(‘HOT SPOT’)–TOTAL
KVÆLSTOF
KONCENTRATION (MG
N/L)

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og re
er fagfælle bec

VIBORG
KOMMUNE

Første målerunde -2

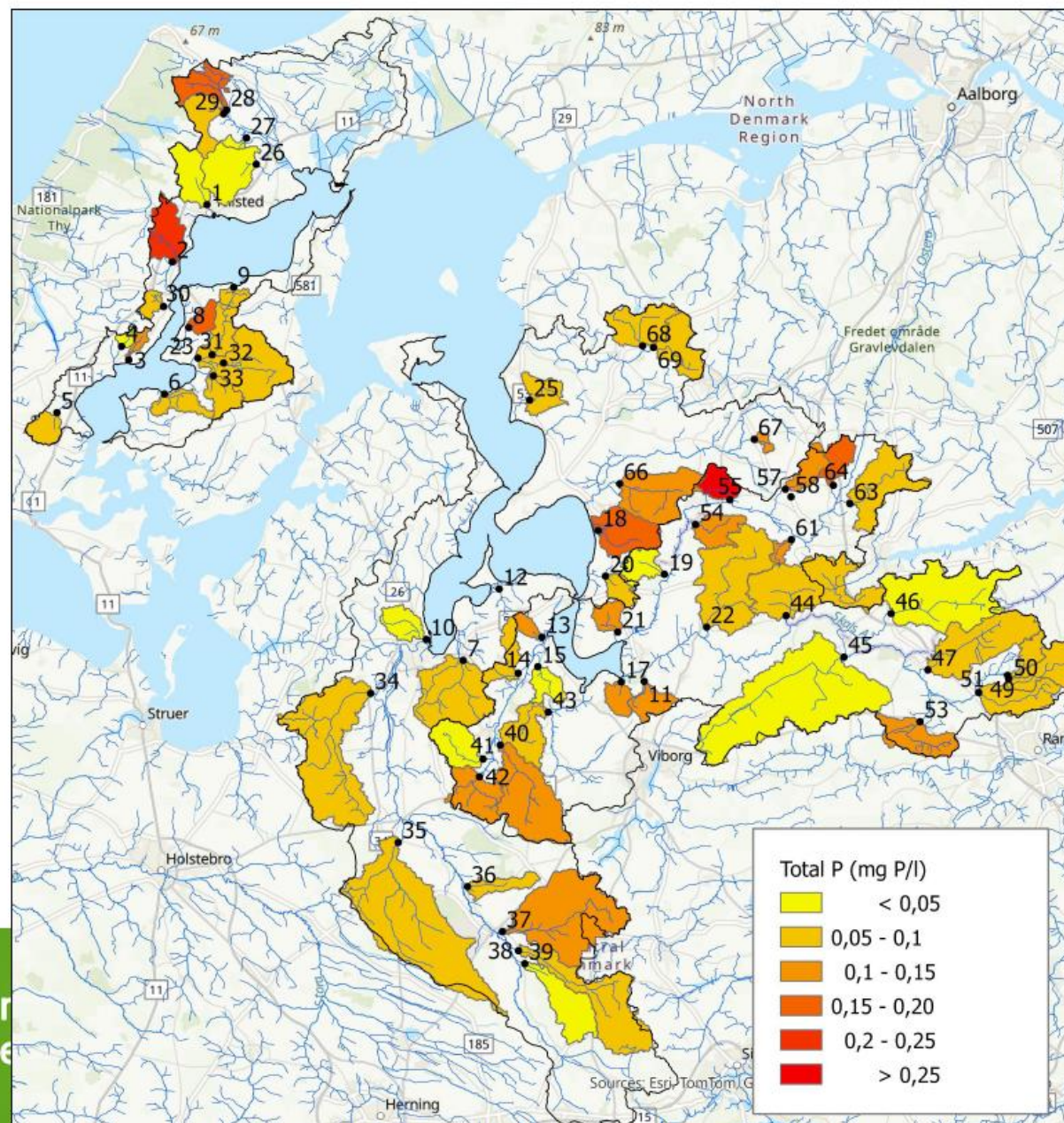
FØRSTE SYNKRON MÅLERUNDE I LIMFJORDENS ØPLANDS- MARTS 2026

(‘HOT SPOT’) - TOTAL
FOSFOR KONCENTRATION
(MG P/L)

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og
er fagfælle be

VIBORG
KOMMUNE

Første målerunde -3

FØRSTE SYNKRON MÅLERUNDE I LIMFJORDENS ØPLANDE

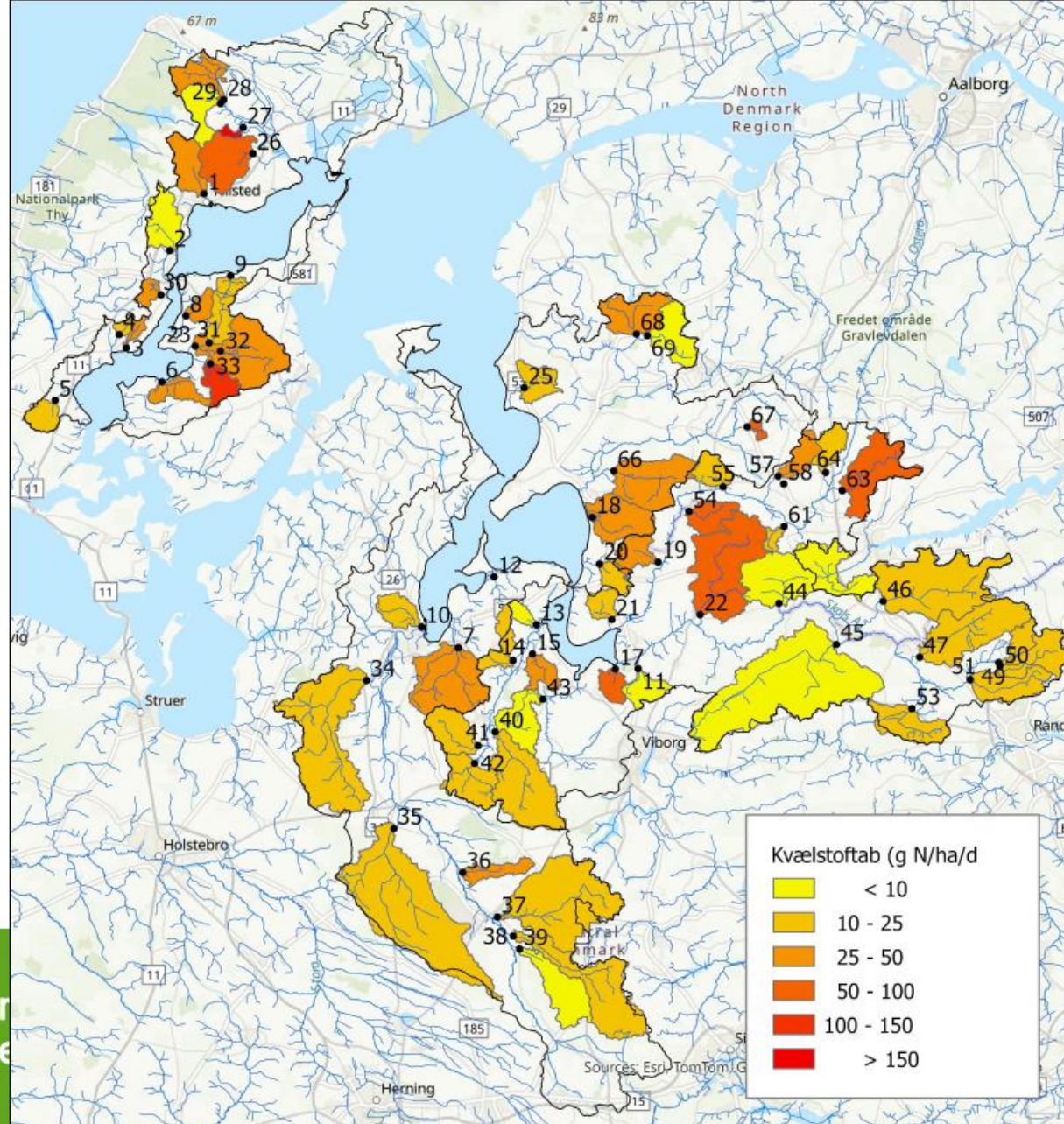
MARTS 2026

(‘HOT SPOT’) – TOTAL
KVÆLSTOFTAB (GRAM
N/HA/DØGN)

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og
er fagfælle be

VIBORG
KOMMUNE

Første målerunde -4

FØRSTE SYNKRON MÅLERUNDE I LIMFJORDENSØPLANDE

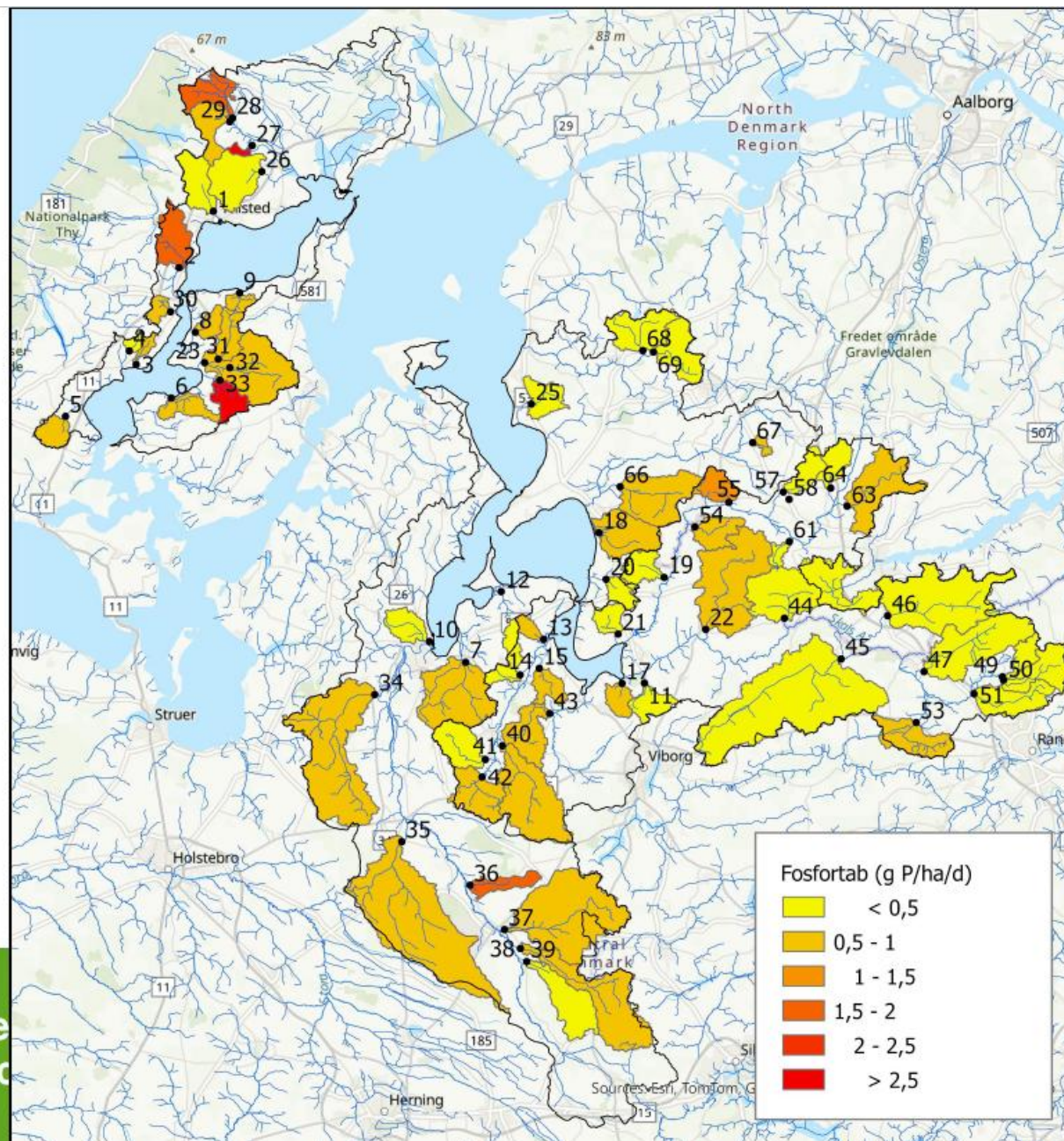
MARTS 2026

(‘HOT SPOT’) – TOTAL
FOSFORTAB (GRAM
P/HA/DØGN)

AU

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG
ENERGI

Alle data og re
er fagfælle bec

VIBORG
KOMMUNE

OPSAMLING

- De enkelte synkronmålekampanjer gennemføres i en samlet periode uden meget regn inden for de enkelte kystvandsoplande - hvilket gør at resultater kan sammenlignes i en 'hot spot' analyse.
- Ud fra den første gennemførte synkronmålekampagne i marts 2026 ved de 70 vandløbsstationer kan det konstateres store forskelle i afstrømning (faktor 2-3), koncentration af total kvælstof (faktor 5) og total fosfor (faktor 5) i vandløb – inden for de enkelte kystvandrådsoplande
- 1. Der er en endnu større rumlig variation når der beregnes et gennemsnitligt døgntab af total kvælstof på måledagen for hver hektar i oplandet (op til en faktor 10-15).
- 2. Variationen er mindre for døgntabet af total fosfor fra oplandene (pr. hektar) – op til en faktor 5-7)
- 3. Der er gennemført endnu en målekampagne i juni 2026 og den næste udføres i august/ september

c) Vurdering af kvælstofretention i Himmerland og Thy (forsøgsprojekt)

- Del 1 – syntese baseret på eksisterende undersøgelser igangsat i maj 2026. Forventes afsluttet i efteråret 2026.
- Bemærkninger fra workshop afholdt 10-09-2026
- Del 2 – Test af tidsforsinkelse ved eksisterende kvælstofretentionsberegninger. Er igangsat medio 2026 og afsluttes medio 2027
- Forventeligt kan overordnede resultater fra Del 1 (synteserapport) præsenteres ved kystvandrådsmødet den 3. december 2026.

Pkt. 7. Mulige nye forsøgsprojekter

a) Orientering om forventet proces

Ansøgningsvinduet forventes at være åbent fra december 2026 til februar 2027. Det nødvendiggør et ret kort projektforsløb, idet kystvandrådsopgaven skal være afsluttet pr. 1. september 2027. Projektpuljen forventes at være på 8 mio. kr.

b) Forslag til nye projekter i samarbejde med Kystvandvandet for Thisted Bredning (se bilag 3)

1. Kvælstofudveksling i Limfjorden til Thisted Bredning
2. Sedimentflux DCE
3. Sammenstilling af hot spot og retentionskort (AU, DCE og GEUS)

c) Evt. nye forslag fra medlemmer af kystvandrådet

d) Genbehandling af ansøgte projekter som modtog afslag i sidste ans.-runde (se bilag 4)

1. Screening af punktkildeudledning fra industri i det åbne land
2. Kortlægning og vurdering af store grundvandssænkninger
3. Anvendelse af urea til glatførebekæmpelse

e) Genbehandling af ikke-prioriterede projektforslag i sidste ans.-runde (se bilag 5A, hvor ikke-prioriterede projektforslag har gul farve i skemaet og bilag 5B med relevante projektbeskrivelser)

1. Landbaseret muslingeopdræt (foreslået af Hjarbæk Sjægtelaugs repræsentant i Kystvandrådet)
2. Etablering af stenrev i Lovns Bredning (foreslået af Fjordklyngens repræsentant i Kystvandrådet)
3. Samskabelse og dokumentation af arealomlægningsscenariet med udgangspunkt i lokal behovskortlægning (AU-projekt foreslået af LAG Viborg Skives repræsentant i kystvandrådet)
4. Virksunddæmningens betydning for lagdeling af Hjarbæk Fjord ifm. saltholdigheden (foreslået på vegne af landbrugserhvervets 4 medlemmer i kystvandrådet)
5. Spildevand – analyse af punktkildeudledninger i relation til hotspot og tidslighed (foreslået på vegne af landbrugserhvervets 4 medlemmer i kystvandrådet)
6. Marin naturgenopretning (foreslået på vegne af landbrugserhvervets 4 medlemmer i kystvandrådet)
7. Rensning af vand fra Hjarbæk Fjord ifm. varmepumpeanlæg (indsendt af firmaet PlanEnergi efter dialog med sekretariatet)

Punkt 8. Indledende drøftelse – behov for et kystvandråd for den centrale Limfjord efter 2027?

Henvendelse fra Kystvandrådet for Odense Fjord – samlet interesse for at tilkendegive et ønske om fortsættelse af kystvandrådsarbejdet efter 2027.

Drøftet i sekretariatet og baggrundsgruppen. Det vurderes, at kystvandråd under den nuværende ordning ikke kan anbefales fortsat.

Forudsætningerne for fortsættelse af (mere lokale) kystvandråd efter 2027 er ifølge baggrundsgruppen, at:

- der med kystvandrådernes fortsættelse følger penge med til projektaktiviteter, så disse ikke skal søges separat i forsøgspuljen eller andetsteds
- kystvandrådernes relation til og samarbejde med de lokale treпарter gentænkes ved fortsættelse af kystvandrådene, så kystvandrådene får egne mandater/opgaver
- kystvandrådernes arbejde i højere grad anvendes af staten, således at kystvandrådernes medlemmer oplever sig taget lige så alvorligt som de lokale treпарter

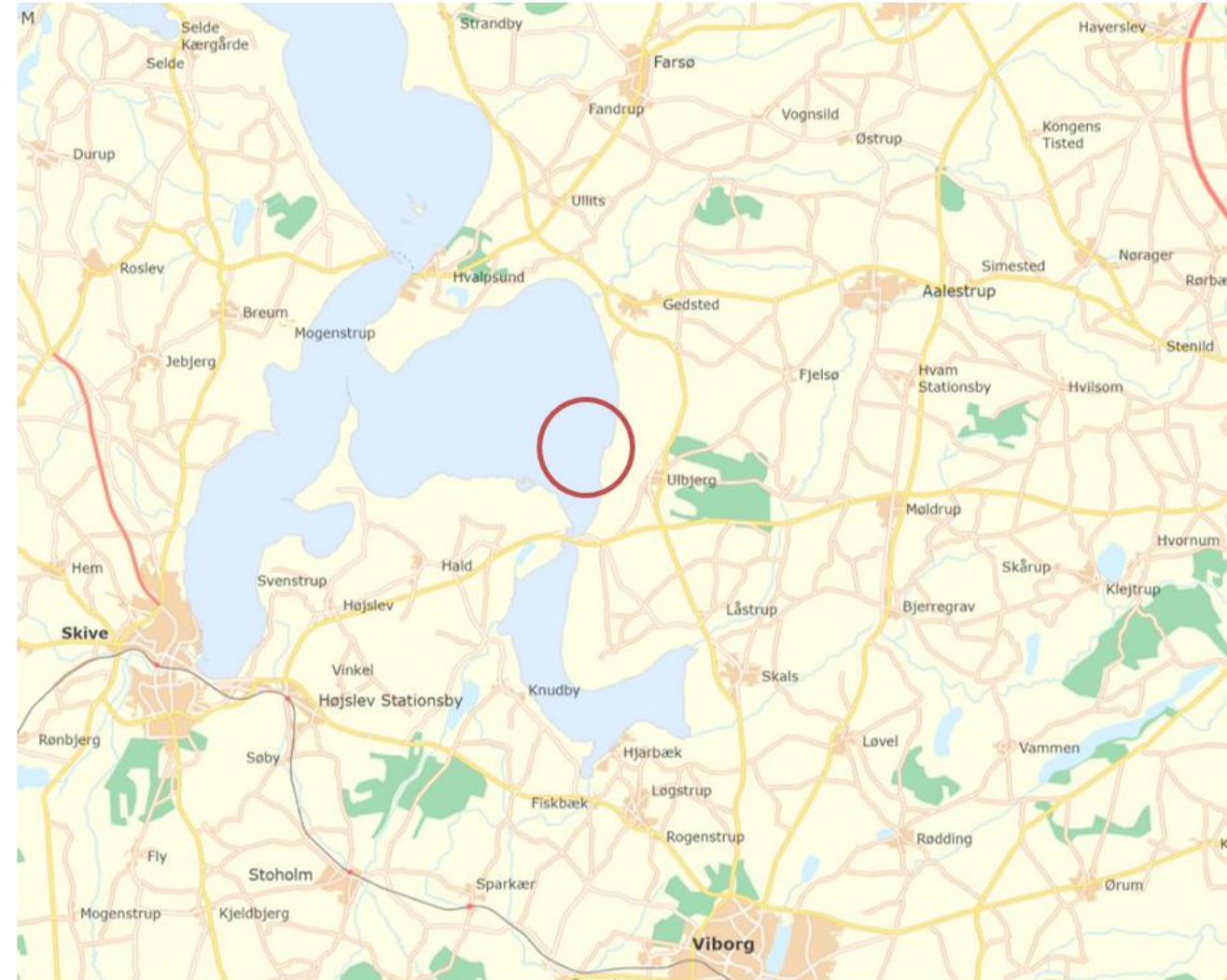
Fordelene ved kystvandrådene set i forhold til de lokale treпарter er ifølge baggrundsgruppen:

- kystvandrådene er mere lokale/decentrale
- kystvandrådene er mere bredt sammensat, hvad angår interessenter
- kystvandrådene er mere direkte praksis-/projektorienterede

Pkt. 9 Stenrevsprojekt ved Ulbjerg Klint

- Fjordklyngens idé
- Fra idé til projekt
- Øvrige interessenter
- Videre forløb / tidshorisont

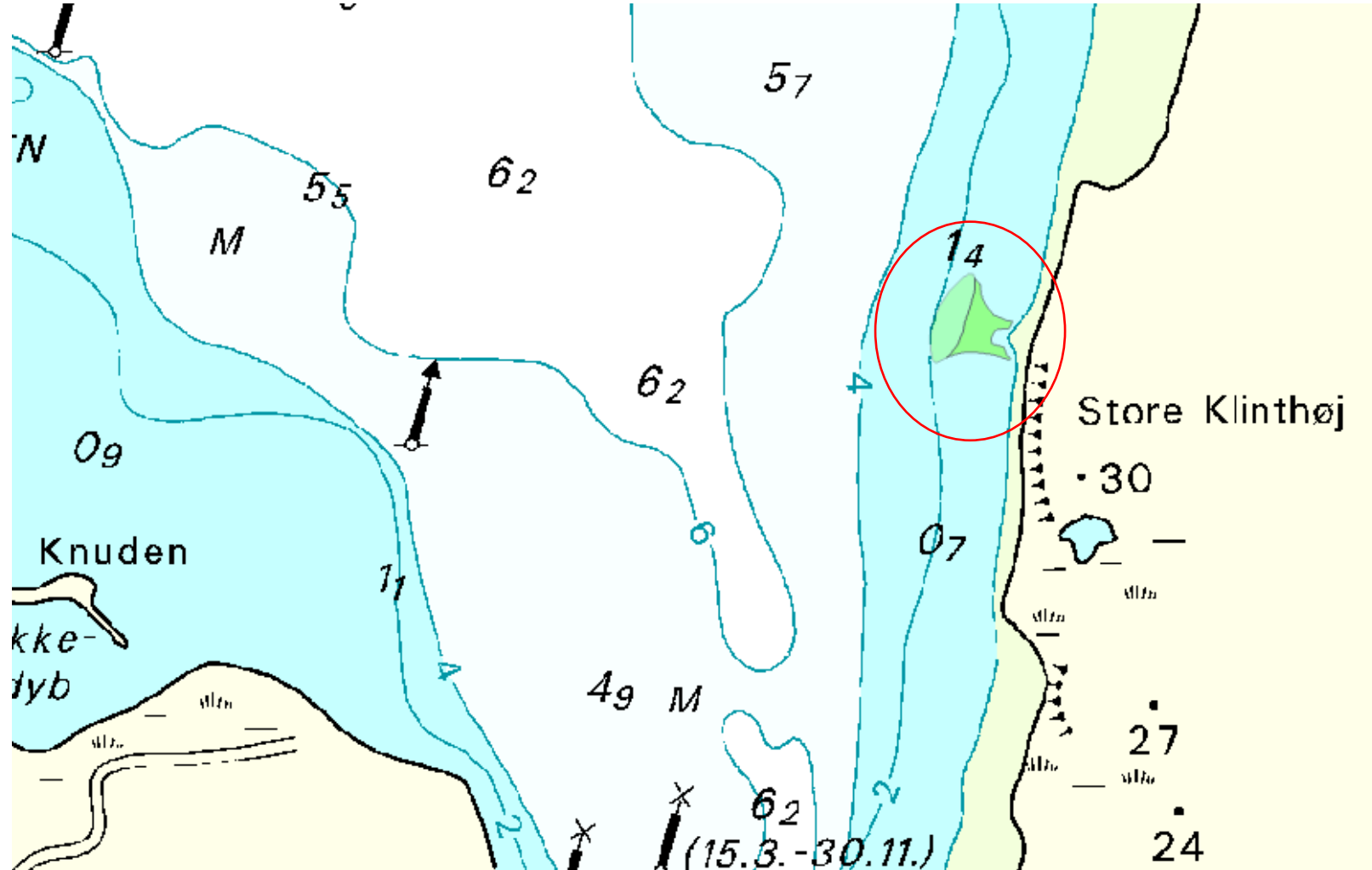
Figur 1: Oversigtskort, der viser placeringen af projektområdet (rød markering) ved Ulbjerg Klint.

Pkt. 9 Stenrevsprojekt ved Ulbjerg Klint

Om projektet

FORELØBIG skitse:

- Projektområde: ca. 4 ha
- Vanddybde: 40 – 150 cm
- Stenstørrelse: ca. 20-50 cm
- Sten udlægges spredt og i klynger

Pkt. 10. Eventuelt

Pkt. 11. Tak for i aften

På gensyn til næste kystvandrådsmøde den 3. december 2026.

VIBORG
KOMMUNE